

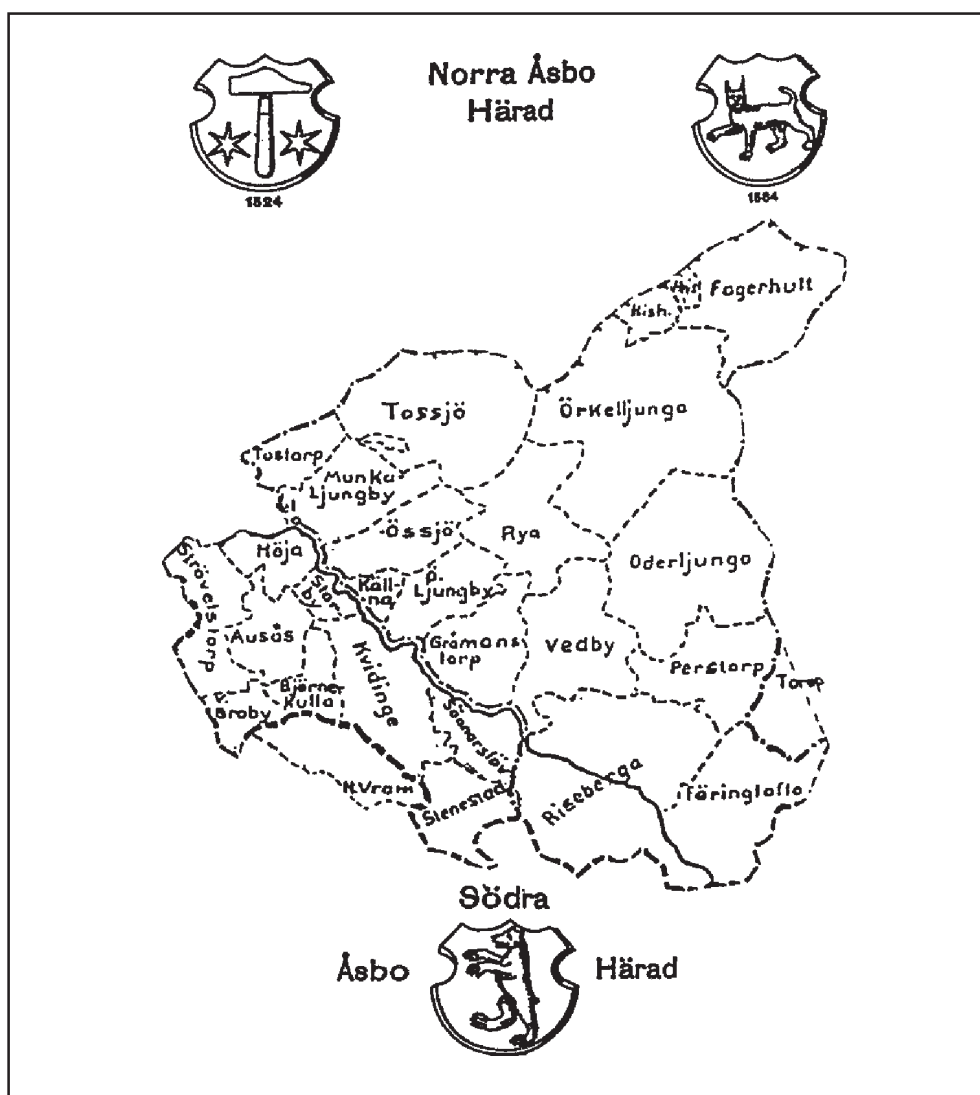
Åsbo Släktblad

Medlemstidning för Åsbo Släkt- och Folklivsforskare

årg. 17

juni 2004

nr. 1

**Ur innehållet: Humlemölla, Carl Anders Kjerrulfs öde,
Sockeninventering i V Sönnarslöv,
En reseberättelse från 1913,
Byordningar från N Åsbo Härad**

Åsbo Släktblad

Medlemstidning för Åsbo Släkt- och Folklivsforskare
Årg. 17, juni 2004, nr.1

Innehåll	sid.
Ordförandebrev, Styrelsen	3
Sockeninventering V Sönnarslöv - Stina	4
En tickande bomb - Sten	5
Humlemölla - Lena	6
Ett märkligt öde - Sten	7
Resan från Ausås till Amerika (forts)-Lena	9
En reseberättelse från 1913 - Lena Nilsson	12
Några byordningar - Guno Haskå	13
Vårens aktiviteter	16
Hemsidan, Efterlysning, Sockenfaddrar	19
Höstens aktiviteter	20

Nästa nummer av vår tidning blir ett tema nummer om **Perstorp & Oderljunga** och det kommer ut i **dec 2004**
Vi tar tacksamt emot artiklar, tips och idéer.
För insänt material svarar respektive författare.

Redaktionen

© Åsbo Släkt- och Folklivsforskare och författarna

Medlemsavgifter 2004

Helår	100 kr
Familjemedlem	40 kr
Juniormedlem	40 kr

Vår förening är medlemsförening i
**Sveriges
Släktforskar-
förbund**

Box 30222, 104 25 Stockholm.
Tel: 08-695 08 90.
E-post: genealog@genealogi.se

Åsbo Släkt- och Folklivsforskare

Postadress: Box 191, 264 22 Klippan
Besöksadress: Studiegården 47:an, 2:a våningen,
Storgatan 47, Klippan
Postgiro: 43 57 62 – 0
Hemsida: www.aasbo-gen.com

I lokalen förvaras föreningens **ARKIV** bestående av:

- Kopior av antavlor, bouppteckningar, släkt-utredningar m.m.
- Medlemstidningar från föreningar i Sverige.
- Böcker av intresse för släkt- och folklivsforskare.
- Register över bouppteckningar, som tillhör Klippans Tingsrätt.
- Material till försäljning, som t.ex. antavlor, ansedlar, böcker och kompendier.

ÖPPET HUS i föreningslokalen, se programsidan.

Kontaktperson: Lars-Eric Jönsson

I lokalen finns tillgång till mikrokort, kort- och rullfilmsläsare. Här hålls även kurser i släkt- och lokalhistorisk forskning.

Kontaktperson: Barbro Andréll

Styrelsen 2004

Ordförande	Barbro Andréll, Fredsgatan 8, 264 32 Klippan, tel. 0435-147 34
V. ordförande	Birgit Nilsson, Snapphanevägen 1, 284 92 Perstorp, tel. 0435-320 79
Sekreterare	Bodil Svensson, Granstigen 6, 264 35 Klippan, tel. 0435-15777
Kassör	Hjördis Nilsson, Ankarlöv 6812, 264 93 Klippan, tel. 0435-230 46
Arkiv	Stina Nilsson, Ö Solgatan 4c, 264 34 Klippan, tel. 0435-71 11 14 Lars-Eric Jönsson, Ringgatan 13, 264 32 Klippan, tel. 0435-103 81
Dataansvarig	Alan Sejrbo-Petersen, Knutstorp 3444, 260 60 Kvidinge, tel. 0435-12615

Åsbo Släktblad

Redaktion Sten Svensson, Bjersgårdsvägen 3,
264 32 Klippan tel. 0435-13091

Lena Ringbrant Ekelund, Kamrersg. 17,
264 31 Klippan, tel. 0435-711060

Släktforskarvänner

Tack alla för ytterligare ett spännande, intensivt arbetsår med många Öppna Hus, föreningsmöten, utfärder och inte minst allt arbete med att slutföra stora projekt.

”Nu ger vi namn åt de döda” är för vår förenings del slutfört, många flitiga forskare har hjälpts åt under oräkneliga arbetstimmar för att alla våra adopterade församlingar skulle bli klara inom tidsramen och det lyckades vi med.

Nu tar vi nya tag och påbörjar ett nytt stort projekt men denna gång helt i ”egen” regi. SKÅNES KYRKOR, och kanske på sikt SVERIGES KYRKOR, är namnet och arbetet innebär, precis som namnet anger, att försöka samla ihop så mycket information som möjligt om i första hand våra SKÅNSKA kyrkor! Foto, information om kyrkobyggnaden och församlingen, series pastorum eller annat som kan vara av intresse för oss alla att berika våra forskningar med.

I likhet med flera andra projekt i vår förening så kommer var och en att själv kunna lägga in uppgifterna direkt i en databas via vår hemsida, men naturligtvis

kommer vi också att ta emot bidrag ”manuellt” för den som inte har möjlighet att själv gå in på hemsidan. Alla uppgifter kommer att förses med uppgiftslämnarens namn.

Det kommer att vara tillåtet att från hemsidan hämta foto och information utan avgift för EGET BRUK, men det är INTE tillåtet att använda materialet i kommersiellt syfte! Vidare praktiskt information kommer att finnas på hemsidan och kan också fås av undertecknad.

Jag ser fram emot att vi alla hjälps åt med detta stora, spännande projekt! Låt oss ladda kamerorna och dokumentera vårt kulturarv, tänk om vi kunde lyckas med att samla ALLA VÅRA SKÅNSKA KYRKOR på ett ställe.

En avkopplande sommar, med kameran på axeln, önskar jag Er alla

Barbro Andréll

STYRELSEN 2004

Ordförande Barbro Andréll, arkiv Lars-Eric Jönsson, kassör Hjördis Nilsson, sekreterare Bodil Svensson, arkiv Stina Nilsson och dataansvarig Alan Sejrbo-Petersen.

På bilden saknas v. ordförande Birgit Nilsson.

SOCKENINVENTERING I VÄSTRA SÖNNARSLÖV

AV STINA NILSSON

Inventering av Västra Sönnarslövs socken har nyligen gjorts av några av föreningens eldsjälar. Deras arbete kommer att vara till stor nytta och glädje för andra som söker sina rötter här. Nedan berättar Stina mer om deras arbete.

*Lars Erik, Bengt O. och Stina på vandring i V Sönnarslöv
Foto: Barbro Hallin*

Inventeringens början

Den här inventeringen av folket i gårdar, torp och gatehus i Västra Sönnarslövs gamla socken började egentligen när **Bengt O. Bengtsson** gick i pension från sitt arbete. För att ha någon sysselsättning lånade Bengt O hem alla mikrokort från SVAR som berörde Sönnarslöv, satte sig ner vid läsapparaten och skrev av alla namn och uppgifter för hand, om födda, vigda och döda, samt alla husförhörslängderna 1813-1895.

Gravstensinventeringen

När vi sedan höll på med gravstensinventeringen på kyrkogården i Västra Sönnarslöv och var klara med det arbetet frågade jag Bengt O. vad han skulle ha alla sina anteckningar till, det visste han inte för ingen hade varit intresserad av detta. Då bestämde vi att detta måste vi göra något åt så det blir bevarat till efterkommande generationer.

Arbetet

Sagt och gjort. Jag åtog mig att skriva av församlingsböckerna på pastors-expeditionen fram till 1950. Och så var det hela igång, vi tog by för by med början i Forsby, så pusslade vi ihop våra anteckningar, Bengt O. med sina och jag med mina. Vi träffades var vecka och stämde av våra uppgifter så jag därefter kunde

renskrivna detsamma i datorn. Vidare åkte vi till Landsarkivet i Lund många gånger och letade upp torpkontrakt, lagfarter samt undantagskontrakt, tyvärr finns ej alla kontrakt kvar.

Gamla kartor

Så har vi även tagit några turer till Lantmäteriet i Kristianstad och köpt och tittat på gamla kartor, det är mycket intressant att se var gårdarna en gång låg, dom flesta flyttades ut efter "Laga Skifte" i mitten på 1800-talet eller däromkring.

Lasse kommer med

När vi sedan närmade oss byn Höör tog vi **Lars Erik Jönsson** till hjälp eftersom han är född och har växt upp och bott här större delen av sitt liv, så var även han en i gänget. Under tiden vi har hållit på har vi försökt att samla in så många foton som möjligt för att lätta upp det hela i pärmarna som har blivit fem stycken till slut.

Mycket folk

Många gånger har det inte varit så lätt att placera folket på rätt ställe. Vid Pappersbruket eller Klippan som det

hette förr har bott otroligt mycket folk, att placera alla dessa rätt i husen var verkligen inte lätt, efter 1920-talet gick det bättre för då fanns det folk att fråga och så blev husen numrerade.

Hantverkare

Vidare har vi Sönnarslöfs gamla by, här har också funnits mycket folk, på 1800-talet fanns det många hantverkare av olika slag vilket är mycket intressant, vi har försökt få med allt folket i vår inventering, men tyvärr så är många av husen rivna här som på så många andra ställen i socknen.

Torpare

När det gäller alla torpare så har det funnits många sådana i socknen, dom flesta torpen är borta sen många år, men med hjälp av torpkontrakt har vi kunnat placera en hel del av dessa på någorlunda rätt ställe. En hel del gårdar har varit torp från början för att sedan friköpas och då blev plötsligt torparen Åbo istället. På Söderåsen eller Södra Ås som det hette förr har funnits många torp på böndernas skogsletter, bara ett fåtal finns kvar.

Bidrag önskas

Tilläggs bör att vi håller fortfarande på att komplettera och göra ändringar för att få uppgifterna så rätt som möjligt, men att fel har smugit sej in är vi fullt medvetna om. Har någon foto eller något annat att bidra med tar vi tacksamt emot detsamma.

Nytta för andra

Sen var det frågan vad vi skulle ha detta arbete till, jo naturligtvis förutom till oss själva skulle det finnas i Åsbo Släkt och Folklivsforskarlokalen så det även kommer andra till del, kanske kan det hjälpa någon annan i forskningen.

*Karta över Kyrkoeket 1805
Foto: Bengt Emgård*

EN TICKANDE BOMB...

AV STEN SVENSSON

I Sveriges Släktforskarförbunds informationstidning "Angeläget" nr 3/03 har vår förbundsordf. **Ted Rosvall** valt denna överskrift till sin artikel om källhänvisning och kvaliteten på dessa.

Jag tänker kort redogöra för hur vårt förbund ser på dessa frågor:

En särskilt viktig kvalitetsaspekt inom all forskning är givetvis förekomsten av **källhänvisningar**. Det skall vara möjligt att från en släktutredning gå direkt till resp. källa och kontrollera att uppgifterna är rätt tolkade.

Det finns olika uppfattningar om hur noggrant man behöver ange källan. Somliga anser att det räcker med t.ex. "f b" (födelseboken) medan andra anser att det skall stå t.ex. "Osby C: 6."

Men om man skall hänvisa till en kyrkobok, vilken volymbeteckning skall man då ange? Det finns tyvärr flera....., beroende på när volymen mikrofilmades eller skannades, kan en och samma kyrkovolym ha upp till 3 olika volymbeteckningar. **Landsarkiven** har en, som

väl får anses vara den officiella. **SVAR** har en, som delvis avviker från Landsarkivens och **Genline** har en, som helt bygger på mormonfilmerna och därmed på arkivbeteckningar, som inte längre är aktuella. Detta är en ohållbar situation, **en tickande bomb** för all källhänvisning! Vad göra?

Efter denna inledning redogör **Ted Rosvall** för ett möte med deltagarna från

Riksarkivet, SVAR, Genline och några andra samt givetvis oss själva.

Arkivfolket var kanske inte riktigt medvetna om hur allvarligt problemet är. Från förbundets sida framfördes enhetlighet och samstämmighet, som just ett krav, inte ett önskemål. Här måste de olika "aktörerna" samsas, allting annat är otänkbart.

Ted Rosvall menar vidare att förmodligen är det Landsarkiven som har "klantat sig", när de efter mormonfilmningen har gått in och ändrat i förteckningarna, men att det ändå är Landsarkivens förteckning, som är riksligare. Således måste SVAR och Genline anpassa sina mikrokorts- respektive nätförteckningar därefter. Det kan dock tyckas att Riksarkivet/Landsarkiven bör hjälpa till med detta ganska arbetskrävande restaureringsprojekt.

Ted Rosvall avslutar med att erbjuda förbundets hjälp vid detta arbete.

HUMLEMÖLLA - I SAMMA FAMILJ I 130 ÅR

AV LENA RINGBRANT EKELUND

Humlemölla med kvarndammen

I närheten av Åstorp ligger en mycket gammal kvarn som heter Humlemölla. För 130 år sedan (1874) köptes den av **Gustav Ekelund** (f. 1844-08-26 Ingelstorp 14, Strövelstorp) och hans hustru **Johanna Andersdotter** (f. 1852-04-08 Tånga 8, Välinge) I dag är det deras sonsons son **Nils Ekelund** som tillsammans med sin familj driver kvarnen.

Johanna Andersdr Ekelund

Gustav Ekelund vägrade att bli fotograferad, men hans hustru Johanna finns på bild. De fick nio barn.

Enligt en karta upprättad av **Gerhard Buhrman** 1684 fanns Humlemölla redan då, så man kan säga att det är Åstorps äldsta företag. Kvarnen ligger vid Humlarpsbäcken och förr dämde man upp den så att det bildades en stor kvarndamm

framför som sträckte sig ända till dagens Gjestevang. Dammens vatten drev kvarnhjulen fram till 1940-talet. När det var brist på vattenkraft använde man lokomobil eller en råoljemoter.

På 1940-talet förorenade Åstorps municipalsamhälle bäcken med avlopp så man fick stora problem med dammen. Man tvingades riva fördämningen och dammen försvann. Där-efter drivs kvarnen av en elmotor.

Gustavs & Johannas barn

- **Elof** f.1873, jobbade kvar på gården & kvarnen, ogift, blev 44 år
- **Alfrida** f.1875, kvar på gården, dog ung, 22 år,
- **Nils Peter** f.1876 d. 1958, lantbrukare bl.a. på Klockaregården, Gråmanstorp, barnen **Olle**, **Britt**, **Börje** och **Ebbe Ekelund**
- **Hilma** f.1878 d. 1940, g m Hilbert Ståhl, Örkelljunga,
- **Oskar** f.1879, kvar på gården, dog ung, 18 år
- **Olga** f.1882 g m **Nils Peter Eriksson**, Häggarp, Strövelstorp, 41 år, inga barn
- **Ester** f.1884, kvar på gården, ogift, d. 1971
- **Rut** f.1886, kvar på gården, ogift, d. 1946
- **Henry** f.1888 d. 1977 g m **Herta** tog över kvarnen, barnen **Gösta** (gift med Ulla-Greta) och **Karin** (gift med Olle Olsson och bor i Åstorp.)

Ekelundarnas tillträdesår

1874	Gustav Ekelund
1918	hans son Henry Ekelund
1968	hans son Gösta Ekelund
1992	hans son Nils Ekelund

Gösta Ekelund

1968 tog Henrys son **Gösta Ekelund** över Humlemölla och 1992 var det dags för hans son **Nils Ekelund** (gift med Carina) att göra det samma.

I dag är Humlemölla inte bara en kvarn utan här finns foderförsäljning, gödningshantering och även lite strutsuppfödning på hobbynivå.

Nils Ekelund med en strutskyckling

ETT MÄRKLIGT ÖDE

AV STEN SVENSSON

Avskedad som kollega från Malmö skola, huspredikant på Bjärsgård, rymt till Danmark, utvisad därifrån, "President" i Novgorod i Ryssland, major i Portugal och död på fattighus i London som "Friherre och Brigadgeneral"! Det kan väl kallas för ett märkligt levnadsöde. Mannen det handlar om hette: Carl Anders Kjerrulf.

Magister Kjerrulf

I boken "Skånska skolväsendets historia," (utg.1848) finns en förteckning över de 117 kollegerna vid Malmö skola från 1530-talet och fram till bokens utgivning. Om Kjerrulf heter det "Kollega 1774 14/4, avskedad 1783, prestvigd 1784". I **J.C. Barfods** "Märkvärdigheter rörande skånska adeln", daterad Stockholm 5 mars 1791 skriver Barfod om den samme år avlidne frih. **Nils Gyllenstierna** på Bjärsgård: "Uti senare tider har den gudfruktige majoren baron Nils Gyllenstierna visat förtroende för de så kallade herrnhuterna och därigenom låtit sig förleda att hylla den bekante äventyraren, magister Kjerrulf, vars fader var pastor (d.v.s. kyrkoherde) vid hans sockenkyrka i Gråmanstorp.

Stämd för ärekränkning

Enligt **Sjöström** "Blekingiska nationer", hade Kjerrulf år 1773 blivit student i Lund, där han två år senare var klar med sin magisterexamen. Redan under Lundatiden gjorde Kjerrulf sig känd för sin vassa tunga och penna. Den sedermera kände lagmannen **Casper Christoffer Hanell**, blev till slut så förargad över påhoppet att han stämde Kjerrulf för ärekränkning vid rätten i Göteborg. I april år 1777 dömdes magister Kjerrulf till såväl böter som offentlig avbön. 1774 anställdes emellertid Kjerrulf som kollega vid Malmö skola. Hur han uppförde sig här, har **Sjöström** inte funnit några anteckningar om. Men anledningen till Kjerrulfs avsked var, att han ingett en,

som det visade sig, obefogad anmälan mot biskop **Celsius** i Lund.

Predikant på Bjärsgård

Kjerrulf reste nu till Stockholm, där han levde ett komplett äventyrliv. År 1784 hjälpte skalden **Thorild** honom att återvända till Skåne. Han prästvigdes och anställdes genast som huspredikant på Bjärsgård. Här stannade han i 4 år och man hör inget ofördelaktigt om honom.

Krigsbönen

År 1789 inträffade en historia, som medförde att Kjerrulf hastigt begav sig från Sverige. Baron Gyllenstierna fick besök av en släkting, kammarherren **Gustav Adolf Reuterholm**. Den senare var som bekant mycket kritisk mot Gustav III, och Kjerrulf som inte heller var förtjust i överheten, anammade Reuterholms "lärdomar" med förtjusning. Sverige var vid denna tidpunkt i krig med Ryssland, och prästerna skulle från prediksstolen uppläsa den av Kungen anbefallda krigsbönen. Det struntade Kjerrulf i, och fick stränga order om att uppläsa krigsbönen i kyrkan vid nästa söndag. Det gjorde han också, men tillade att kungen brutit edsöre, vilket han dock inte fann underligt, ty den store skalden greve **Creutz** säger i sin "Atis och Camilla" att "för den en ed behövs, äro eder alltför svaga". När Konsistoriet i Lund fått besked om denna oerhörda "förbrytelse" inkallades Kjerrulf för att avge förklaring. Kjerrulf vägrade att svara om han inte fick veta vem som angett honom. "Han förföll i ord och åthävor uti de avsky-

värdaste ytterligheter, som noggsamt utmärkte en tygellös bitterhet." Utan att avvakta domen, som utan tvekan blivit allvarlig, rymde Kjerrulf ut ur landet och återkom aldrig.

Kritik mot Gustav III

Först slog han sig ner i Köpenhamn, men där gjorde han sig ganska snart omöjlig. Han skrev i tidningarna ovetliga artiklar om Gustav III och kuriösa broschyrer där han prisade Ryssland. Till slut såg sig den danska regeringen nödsakad att konfiskera en av broschyrerna, och Kjerrulf fick befallningen att omedelbart lämna Danmark.

"President Müller"

Han for nu till det av honom älskade Ryssland. Vi finner honom 1790 i Novgorod, men nu som **President Müller**. Detta berättade de frigivna svenska officerarna, som suttit internerade som krigsfångar i Novgorod. Några hade känt igen Kjerrulf, men ville inte avslöja honom, för hur det än var, så hade "Presidenten" ett stort inflytande, och lyckades skaffa de svenska krigsfångarna betydande förmåner. Så följer 20 år, som är helt dunkla i fråga om Kjerrulfs öden.

Häktad i Köpenhamn

År 1813 är han emellertid åter i Köpenhamn, men blir nästan genast häktad, anledningen oklar. I en rapport från vår charge d'affaires i Köpenhamn heter det "Det tycks som vore man het om öronen här för det man vågat sig på att lägga händerna på den ryska Kejsarinnans pensionär. Greven, utrikesminister **Bernstoff** sade, att det vore bäst att låta sätta Kjerrulf på ett fartyg till Amerika för att undvika obehagligheter med det ryska hovet".

Artikel i Times

Vart Kjerrulf begav sig efter frigivningen är oklart, och det dröjer många år innan hans namn åter dyker upp. Det skedde först i slutet av 1834 i Times! Bland insändarna fanns en

fråga, om den då utfärdade amnestin för svenska politiska förbrytare även gällde ”förr majoren och general-kvarterinspektören i hennes portugisiska majestäts, drottningen **Donna Maria II:s** tjänst, **friherre Carl von Kjerrulf**”! Han hade, hette det ”landsförvisats från Sverige och fått sina gods konfiskerade för delaktighet i baron Reuterholms sammansvärjning”.

Svenska tidningar

En del svenska tidningar återgav vad som stått i Times, bl.a Skånska Correspondenten. Den 5 jan. 1835 skriver denna tidning: ”konfiskationen av friherrens gods kan man göra nöjaktigt reda för. De bestod av en trasig prästkappa, den var kyrkans, handboken dito, en nära kommen hustru och två barn konfiskerade av nöden och undanryckte den av några välgörande innevånare i orten. Att för allt detta indemnisera friherren vid hans återkomst är således icke svårt, och då han hunnit nära 80 års ålder, är det sannolikt att ingen med laglig persiquisitioner skall missunna en utmärkt narr att dö på sin fädernejord.”

“Baronen”, “brigadgeneralen”

Carl Anders Kjerrulf återkom aldrig till Sverige. Han dog 27 januari 1835 i London. I en tidning stod kort och gott, att på en fattigasyll avlidit ”den mycket ålderstigne svenske baronen von Kjerrulf, vilken i sitt testamente kallade sig Carl von Kjerrulf, brigad-general”!

LITEN ORDLISTA:

Herrnhut- En tysk sekt grundad på 1700-talet.”De evangeliska bröderna.”

Edsören – De av Kungen med ed styrkta lagarna (t.ex. hemfrid-, kvinnofrid-, kyrkofrid-).

Indemnitet – Ansvarsfrihet.

Källa: Tidningartikel från 1958, artikelförfattare Gösta Johnsson.

Carl Anders Kierrulf

Vid en liten undersökning av nämnde persons rötter, finner man ganska snart en hel del intressanta saker.

Som nämns i artikeln var **C.A. Kierrulfs** far **Jacob Kierrulf**, kyrkoherde i Gråmanstorp och Vedby. Här tjänstgjorde han från 1764 till sin död 1790. Jakob föddes i Ränneslöv den 28 januari 1722.

I en uppsats från 1835 skriver man om Jakob följande: ”En gammal krutpräst, behäftad med denna kasts brister och fördelar, var ingen elak man, men original i det avseende, att hans alldeles utomordentliga närsynthet satt honom i nödvändighet att lära sig alldeles utantill både Handbok, Psalmbok och Ewangeliebok, så att han wid sina presteliga förrättningar, alldeles icke brukade någon bok utan läste allt flytande utantill.”

Man nämner också Jacobs son, Carl Anders, som en bråkmakare och äventyrare, och tillägger att man undrar emellertid om det inte var sorgen över denna vettvilling, som lade fadern i graven. Jacob avled kort efter det att sonen flytt ur landet 1789.

Jacobs far **Carl Kierrulf** var kyrkoherde i Ränneslöv vid tidpunkten för Jacobs födelse. Detta är vad jag har fått fram via Lunds Stifts Herdaminnen.

Men ... vid en koll på Internet och Anbytarforum finner man en släkt ”**Kjerrulf**” (många olika stavningar), som härstammar från en **Anders Kjaerulf** och som slog sig ner på Nordjylland omkring år 1400. Denna släkt har en stamtavla på c.a 11 000 personer. Kan det vara möjligt...? Jag skickar frågan vidare till alla Er, som är ute och söker på ”Nätet”.

Nästa nummer av *Åsbo Släktblad* utkommer inte förrän till jul 2004, så **Ni har god tid på Er!**

Sten

EFTERLYSNING

Hanna Blixt eller **Johanna Blixter** som hon också kallas, verkade från juli 1839 till påföljande sommar som barnmorska i Oderljunga och Perstorp. Under denna tid förekom hon i flera mål vid häradsrätten. I december 1840 anställs en ny barnmorska ”i stället för till Helsingborgstragten afflyttade Hanna Blixt.” (Enligt sockenstämmoprotokollet). Jag önskar upplysningar om hennes familj och varthän hon flyttade.

Prosten Hjertstedt i Oderljunga var gift tre gånger. Sista gången gifter han sig med sin hushållerska **Eva Lundstedt**. Hon uppges i husförhörslängden vara född i Engelholm 1803-04-05 men finns inte bland födelse- och dopnotiserna där, som dock är slarvigt förda. Eva Lundstedt var dotter till betjenten **Petter Ludvig Lundstedt**, född i Ottarp 1777-01-25 Han uppges 1812 vara korpral vid Norra Skånska Infanteriregementet på rusthållet Flundrap 1 i Brunnby. Från 1823 tituleras han stadsvakmästare i Engelholm. Mellan 1805 och 1825 får Eva 8 yngre syskon som alla föds i Engelholm där fadern är skriven.

Carlquist uppger i sina Herdaminnen 1985 att Evas mor var **Cecilia Österberg**, född i Kattarp 1785-05-23 men detta är fel. Hon var född i Lundstedts första äktenskap med **Kersti Johansdotter** (gifta 1802-08-14 i Engelholm). Hon dog 1815-09-01. Året därpå gifte Petter om sig med Cecilia Österberg.

Eva Lundstedt anställdes som hushållerska i Oderljunga Prästgård 1829. Innan dess hade hon haft flera tjänster, senast på Fleninge gästgivargård och i Ö Ljungby.

Även om flyttningsbetyg och senare husförhörslängder uppger Evas födelseplats vara Engelholm så kan detta vara fel. Är det någon som känner till det rätta förhållandet?

Guno Haskå, Persikevägen 53 I, 223 55 Lund, 046-2115957, guno.haska@swipnet.se

RESAN FRÅN AUSÅS TILL AMERIKA 1881

Del 2

AV LENA RINGBRANT EKELUND

I förra numret av Åsbo släktblad var första delen av **Gustaf Söderbergs** reseberättelse införd. Gustaf var född 1861-03-08 på gården Solhäll, Ausås 8 och han utvandrade år 1881. Denna berättelse skrev han 1935, året innan han avled i Chicago. I det första avsnittet kunde vi läsa om båtresans mödor och ankomsten till New York. Nu fortsätter resan som först går till Gustafs moster **Cecilia Persdotter** (f.1844-01-06 Nyhem, Ausås nr 8) och hennes make, **Hans C Olson** (f.1844-10-29 Ausås nr 19). De hade utvandrat år 1869 och var bland de första nybyggarna i Christdale, Northfield.

Gustaf Söderberg med hustru Beda Berlin och barnen Sidney, Thyra och Yngve

Resan till Northfield

Nästa dag blev vi satta på olika tåg i olika riktningar. Vårt mål var Northfield, Minnesota.

Vi kom dit den fjärde maj, vilket var en tisdag. Vi bodde på ett norskt hotell till lördagen då min morbror (**Hans C Olson**), som hade en farm cirka 16 km därifrån, kom och hämtade oss. Det blev sent innan vi lämnade staden så det var mörkt när vi körde hem genom skogen. Några backar var så branta att vi fick stiga av och gå. När vi kom hem möttes jag av min moster (**Cecilia Persdotter**) som jag inte hade sett sedan 1868 när de reste till Amerika. Hon var min mors yngsta syster.

Livet i Christdale

Den följande morgonen gick jag långt upp före någon annan och tog en lång promenad för att försöka hitta en sjö som jag hade hört talas om och som skulle vara i närheten, men jag gick i fel riktning. Hur som helst hade jag en mycket intressant promenad och jag njöt mycket av den. Där var en liten flod där jag såg rester av en bäverdamm, men där var inga bävvar.

När jag kom tillbaka till gården kunde jag höra att de ropade mitt namn. De hade varit ute och letat efter mig i en timme.

Eftersom det var söndag så åkte vi alla till kyrkan. Detta var ett svenskt nybyggarsamhälle som hette

”Christdale”. De hade en präst som kom dit var tredje vecka. De andra två söndagarna turades min morbror och andra bönder om att läsa från postillan eller någon annan bok. Kyrkan var en stor mötesplats och jag blev presenterad för alla.

Jag hade mycket att göra på farmen. Min husbonde var alltid så snäll mot mig. De hade inga barn och jag märkte snart att deras liv tillsammans inte var så lyckligt trots att hon aldrig klagade för mig eller sa något om det. Hon var alldeles för bra för honom trots att jag inte tyckte illa om honom. Han var en mycket social kamrat som kunde göra vad som helst, men tyckte inte om att göra det som måste göras på farmen.

Vid ett tillfälle skulle de ha en ny organist i kyrkan. Då åkte han till staden och hyrde en orgel och tränade kontinuerligt i en vecka eller två. Han fick jobbet och var också en riktigt duktig violinspelare, så det hjälpte honom att lära sig spela orgel.

Jag hyrdes ut att arbeta för honom i sex månader för en lön av \$18 i månaden. Min kamrat hyrdes ut till en annan bonde men han stannade bara där en vecka. Bonden, en snål och hårt arbetande skåning sa att han var för långsam. Min kamrat reste tillbaka till Northfield och arbetade på järnvägen en tid. Efter det åkte han ner till syd staterna så jag träffade inte honom igen på några år.

Minneapolis

På hösten åkte jag till Minneapolis där jag också hade en morbror. Han var min mammas bror och var en möbelsnickare från Sverige. Han arbetade för Chicago-Milwaukee-järnvägen och hade arbetat där i många år, faktum var att han arbetade där tills han dog på en spårvagn på väg till jobbet en morgon.

Det var svårt att få något arbete så jag hade inget att göra den första månaden, men en vän till mig, **August Paulson**, arbetade i en möbelfabrik och han hjälpte mig att få ett arbete där också. Paulson och jag var inackorderade hos min morbror. Vi gick till kvällsskola tillsammans två kvällar i veckan. Det var en privatskola eftersom de inte hade gratis lektioner på kvällarna. De andra kvällarna stannade vi hemma och studerade och läste.

På söndagsmorgnarna brukade vi ta långa promenader längs Mississippifloden. Det var vackert där med de höga klipporna och bara en smal stig längs flodkanten.

Arbete på järnvägen

En vän till mig som hette **Ernest Gustafson** kom till Minneapolis på våren från Northfield. Han ville ta jobb som järnvägsarbetare och jag

bestämde mig för att följa med honom. De betalade \$1.75 per dag och jag fick bara \$1.25 i fabriken. Dessutom ville jag komma iväg från surret av sågarna, hyvlarna och hammarna som jag hörde hela dagen lång.

Vi åkte till St. Paul och där tog vi anställning för att åka till Pine City, ungefär 160 km norrut. Där höll de på att bygga en järnväg som skulle gå västerut till St. Cloud. Vi kom dit mitt i natten, fann det enda hotellet som var där, sov ett par timmar, steg upp och trodde att vi skulle arbeta just där vi tog anställning. De berättade inte för oss att vi hade cirka 60 km att gå innan vi kom fram till arbetsplatsen. Vi hade en järnvägsman och solen som kompass.

Efter frukosten gav vi oss iväg. Efter det att vi hade gått några kilometer mötte vi en man som sa att han också var på väg dit men han var tvungen att vända på grund av en flod utan någon bro. Vi gick tillbaka och efter det att vi hade gått längs floden ett tag, kom vi till en plats där ett fallet träd hade blivit en naturlig bro. När vi hade kommit över floden var där ingen väg eller stig men vi gav oss rakt ut i den vilda skogen. Vi visste i vilken riktning vi borde gå och med hjälp av solen kunde vi se det när skogen inte var så tät och vandrigen var inte så illa.

Bild: Meigs County Tourism

Indianer

På förmiddagen såg vi indianer vid flera tillfällen och på ett ställe en indiansk hydda (wigwam). Hela tiden hade jag i tankarna indianerna som jag hade läst om som pojke, hur de gav

sig ut för att skalpera vita, så naturligtvis höll vi oss på avstånd. De verkade också vara lika blyga för oss som vi var för dem.

Vi gick och gick och tänkte hela tiden att vi kommer snart till någon plats där det finns några tecken på civilisation. Vi hade inte fått något att äta sedan vi lämnade Pine City tidigt på morgonen och vi blev hemskt hungriga. Ungefär klockan fyra kom vi till en väg och den följde vi till vi kom till bondes timmerkoja. Han var tysk och hade en fru och två flickor ungefär åtta och tio år gamla och alla talade dålig engelska. Vi bad om något att äta och snart fick vi kaffe, bröd och sirap. Det var enkelt men vi tyckte att det smakade bra.

Den lurige tysken tog 25 cents betalt av oss var och vi betalade honom. Vi tyckte synd om den som hade sin gård i en sådan gudsförgäten plats. Vi frågade om vi fick stanna över natten men han sa nej. Apropå det så hade alla träskor. Han försökte berätta för oss om en plats längre upp på vägen där vi kunde stanna så vi fick hänga på oss våra ryggsäckar igen och ge oss iväg. Vi mätte hur som helst bättre efter det att vi hade fått något att äta och nu hade vi en väg att gå på.

På kvällen kom vi till en stad på landet som hette Brunswick. Det fanns bara fyra eller fem hus där och ingen järnväg. Vi stannade där över natten. På morgonen fick vi reda på att vi hade cirka 20 km kvar att gå. Vi hade inte kommit så mycket i fel riktning som jag hade trott att vi skulle vara eftersom vi hade gått genom rena vildmarken dagen innan.

Vi kom fram till platsen och träffade en man som hette **Mr Libman** och som vi skulle jobba för. Vi visade honom våra papper, han läste dem och sen tittade han på oss och sa att det var mycket hårt arbete och att vi var för unga så han hade ingen användning för oss men sa att vi kunde stanna i lägret över natten. Jag var bara tjuoett år och Ernest var nitton. Detta var en lördags-morgon och på söndagsmorgonen träffade vi Mr. Libman igen. Han var lite trevligare då och det lät bra för oss när han sa: ”

Nå pojkar, jag ska berätta för er vad jag ska göra med er. Jag ska ge er lite stationsarbete, kontrakt och ni får vad ni tjänar.”

Han tog oss med ungefär en kilometer från lägret och visade oss de fyra stationerna han tänkte ge oss. 120 meter, det var en ganska stor fyllning 4,5 meter i mitten och gradvis lägre i ändarna. Vi skulle få 13 cents per kubikmeter. Vad det var visste vi inte men det lärde vi oss snart. Han sa att om vi arbetade hårt kunde vi klara det på tre månader. Han visade oss hur man tar itu med det till att början med, hur man sätter upp käppar i mitten av tippet. Han gav oss också en rekvisition till bolagets affär där vi kunde köpa allt vi behövde, som overaller, skor, m.m. och också hackor, skyfflar och skottkärror som vi måste förse oss med själva. Vi fick allt på kredit så vi tänkte inte så mycket på det.

Det fanns många män som arbetade här, men eftersom det var söndag så arbetade ingen. Vi gick till affären och fick våra verktyg så att vi skulle vara klara att börja direkt på måndagsmorgonen. Det måste ha varit ungefär hundra personer eller fler där och nästan alla var svenskar. En del hade stora kontrakt och gjorde så mycket som åtta till tio dollars per dag.

Några mycket hårt arbetande män var från norra delarna av Sverige och de flesta av dem var mycket trevliga och sparade sina pengar, tänkte och talade om att åka tillbaka till Sverige om några år. Andra arbetade hårt och sparade och sen åkte de ner till St. Paul eller Minneapolis eller Stillwater där saloonägarna fick deras pengar till den sista dollarn. De tog jobb igen i skogen eller på järnvägen och arbetade och sparade igen till saloonägarna. Det var kanske fascinerande men det fördärvade mången ung man som kommit från det gamla landet.

Arbetet börjar

Måndagsmorgonen började vi så snart vi hade ätit frukost och vi arbetade verkligen hårt. Det var en fin dag, vi var alldeles ensamma utan någon bas i närheten så vi hade en bra utsikt åt

alla håll. Ibland såg vi ett rådjur på avstånd.

Varje dag såg vi indianer. Ibland stannade de och såg på oss. Det fanns ett indianläger bara ett par kilometer från vårt läger och vi kunde höra trummorna från vårt tält.

En gång gick vi över dit när det hade någon sorts festlighet. Männen var alla inuti tältet och slog på trummor, dansade och gav upp indianskrik. Indiankvinnorna fick inte lov att vara inuti men kikade genom sitt tält till det gamla tältet för att se föreställningen där inne.

Flottning

Vårt läger var precis intill en stor flod, Snake River. På våren såg vi tusentals stockar som flöt nerför floden.

En gång var där ett stort timmerbröte precis utanför vårt läger. Stockarna stod på ända kors och tvärs åt alla håll. Flottarna arbetade två eller tre dagar innan de fick lös och iväg dem igen. En söndag tittade vi på dem hela dagen och det var mycket intressant att se en man som arbetade, gick och hoppade från en stock till en annan. Jag beundrade dem och jag önskade att jag kunde göra likadant och jag övade faktiskt på kvällarna så att jag blev ganska bra på det själv.

Det arbetet gjordes mest av indianer och halvblod. De bodde i en husbåt och började längre norrut där timret höggs ner under vintern och släpades ut på flodens is tills våren bröt upp isen och strömmen tog den ena stocken efter den andra flytande ner till sågarna i Minneapolis eller Stillwater. Männen i husbåten såg efter att ingen av stockarna gömde sig i hörnen eller krökarna utan att alla kom ända ner. Deras svåraste arbete var när stockarna fastnade i varandra. Jag såg detta bara denna och en gång till, precis norr om Minneapolis flera år senare. Det var en mycket stor hög och nästan alla i Minneapolis kom dit för att se den.

Vårt arbete fortskred bra, det var åtminstone vad Mr Libman sa till oss. Han ville uppmuntra oss. Vi arbetade hårt mellan måltiderna. Vi fick gott om mat, inte så stora variationer men

bröd, potatis och bönor och kaffe men ingen grädde. Vår servis bestod av tenkoppar och tenntallrikar, vår matsal var ett stort tält med långa bord och bänkar. Kockarna och servitörerna var alla män, där fanns inte en enda kvinna på området.

Söndagar

På söndagar var det ingen som arbetade. Där fanns ingen kyrka vi kunde gå i eller några grannar vi kunde besöka. Ibland kunde vi fiska lite i floden, men den mesta tiden satt vi utanför lägret och berättade historier och sjöng sånger. En man hade ett munspel, en annan en flöjt som vi alla gillade. Han hade en plats på en stubbe som var reserverad för honom och vi gillade alla att höra honom spela. De där trevliga sommarkvällarna vi brukade sitta runt omkring där och melodierna ekade tillbaka från avlägsna kullar i avsaknad av bättre konserter. Det var hur som helst romantiskt.

När vi hade arbetat ungefär en månad fick vi en uppskattning av hur många kubikmeter vi hade fyllt i, och i enlighet med den skulle vi ha tjänat ungefär \$ 3 per person och dag och vi var mycket nöjda.

Brev från Minneapolis

När vi hade varit där ungefär två månader fick jag ett brev från Minneapolis där det stod att min syster, kusin, farbror och faster kom från Sverige, så jag vill ge mig iväg. Det skulle ta oss två eller tre veckor till att slutföra vårt jobb så jag sålde min andel till en av mina arbetskamrater, den lille. Han betalade mig i enlighet med bedömningen och efter det att jag hade betalt login och även vad jag hade köpt i affären var jag klar för att åka tillbaka till Minneapolis.

Vägen tillbaka

Nu kom stunden då jag var tvungen att gå den långa vägen tillbaka till Pine City igen. Jag skulle ha gett mig i väg själv men som tur var så skulle en annan man också ge sig av till Minneapolis. Vi var båda glada över

att få sällskap. Han var en man i ungefär 45-års åldern och hade varit förman för ett gäng arbetare en lång tid och sparat upp en hel del pengar. Han berättade för mig att han hade ungefär \$400 i sin ficka. Denna gången hittade vi rätt väg att gå, så vi hade åtminstone små vägar och stigar att följa. Vi avsåg att göra det på en dag så vi startade tidigt på morgonen, precis i gryningen. Vi hade också lunch med oss, så vi var väl förberedda.

När det hade blivit förmiddag såg vi två män som följde efter oss på avstånd. Det hade varit kraftigt regn och på ett ställe kom vi till en flod och strömmen hade tagit med sig bron. Där var två indianer som tog oss över i sin kanot för 50 cents och sen åkte de tillbaka för att ta över de två männen som hade följt efter oss, och för ett par timmar följde de efter oss på avstånd. Vi visste inte vad vi skulle tro om dem. Min följeslagare var räddare än jag. Han hade en laddad revolver och sa att om de ville råna oss skulle han skjuta dem.

På eftermiddagen såg vi att de svängde i en annan riktning och vi kände oss mycket lättade. De var mest troligt män som hade arbetat i skogarna och var på väg tillbaka. Vi kom till Pine City ungefär klockan nio på kvällen. Det var en lång tur, den längsta sträcka jag någonsin har gått på en dag.

Efter att ha bott på hotell över natten tog vi tåget nästa dag till Minneapolis. Jag begav mig genast till min mosters hus där jag brukade bo. Jag hade en ny kostym som jag precis hade köpt innan jag reste i våras. Jag gick till barberaren, tog ett bad och fick allt tvättat, tog på nya underkläder och skjorta. Jag kände mig som en ny människa helt upplädd, och nu var jag angelägen om att träffa min syster och de andra som hade kommit två dagar före mig. Det var så klart ett glatt möte, och vi hade så mycket att prata om.

Kopia av original skrivet av Gustaf Soderberg i hans hem 1262 Elmdale Avenue, Chicago, Illinois under hans sista levnadsår, 1935. Översatt av Lena Ringbrant Ekelund

EN RESEBERÄTTELSE FRÅN 1913

AV LENA NILSSON

Den 16-19 juli 1913 åkte 12 jordbrukare från mellersta Halland på en studieresa till Skåne. Här följer ett utdrag ur reseberättelsen som skrevs av Jöns Nilsson från Getinge.

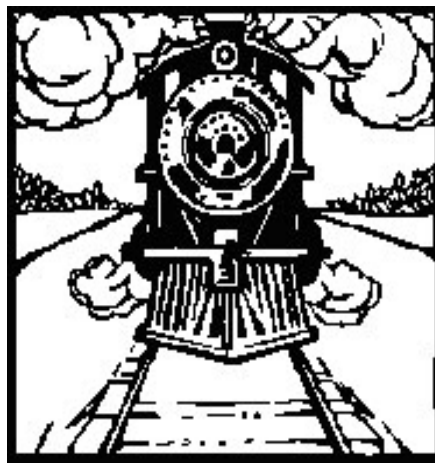
“Den 16 juli (onsdag).

Resan börjar med samling vid de olika stationerna Falkenberg-Halmstad, med avgång från Halmstad kl. 7.45. Ett sprudlande humör är det utmärkande bland samtliga deltagare. Resan är härlig en sådan här sommarmorgon och landskapet betraktas med intresse, i synnerhet Båstad (den första skånska ort vi komma till) väcker beundran för sin skönhet. Genom en del karga trakter, mestadels att likna vid Småland, går färden söderut. Tågombyte i Ängelholm. Första målet gäller Svalöv, där vi avstiga kl. 10.14, och mötas av agronom Wallin under vars ledning vi skola bese Sveriges utsädesföreningslokaler och förevisningsfält. Att genomgå allt detta var omöjligt på den begränsade tid, som vi hade till vårt förfogande, och därför besågos endast de viktigaste av fälten.

Tiden hastade och vi skildes därför på det hjärtligaste från vår ledare agronom **Wallin**, samt anträdde vägen till **Per Bondessons** Lantbruks-aktiebolag kl. 12.30. Vi mottogs av herr Bondesson och fördes sedan omkring i de storartade stallarna. Nötkreaturen voro för tillfället ute på grönfoderbete. Under vandringen finge vi uppgifter om gårdens skötsel, skördeuppgifter m.m. Svinstallet var det intressantaste av alltihop. Här är svinavelscentrat för den stora vita engelska (Yorkshire) rasen och det är för fina svinhjordar som P. Bondessons Lantbruks-aktiebolag är mest bekant. Skötseln är den mest rationella och försäljas årligen bortåt

300 st avelssvin och cirka 3 000 gödsvin. Det är oerhörda mängder fläsk här produceras, ungefär för 182 000 kronor år 1912. Men inte nog med att här produceras säd, mjölk, kött och fläsk, utan här produceras även en stor mängd mejeriprodukter. Gården äger nämligen ett av våra största mejerier med de mest moderna maskiner på detta område, vars dagliga mjölmängd stundom varit uppe ända till 30 000 kgr mjölk. Man kan tänka sig hur stor omsättningen på gården är, då den dagligen producerade mängden matvaror i runda tal utgör: 700 kgr smör, 1 400 kgr naturost, 1 200 kgr margarinost och 1 000 kgr fläsk eller tillräckligt att förse en stad på 25 000 invånare med dessa produkter.

Med huvuden överfulla av allt det nya vi sett, togo vi avsked för att påstiga den aldrig väntande ånghästen, vilken denna dag skulle föra oss ett gott stycke söderut till den trakt där Nils Holgerssons underbara resa börjades, eller Wemmenhögs härad. Vi avreste från Svalöv kl. 13.55 och efter ett uppehåll i Teckomatorp, där vi spisade middag, fortsatte vi resan neråt med tågombyte i Kävlinge. En kort påhälsning gjordes i den gamla universitetsstaden Lund, där vi besåg domkyrkan. Ett stycke längre ned resa vi igenom Bökeberg, eller som jag vill kalla det, skåningarnas nationalpark. Här på denna natursköna plats samlas stora folkmassor för att förlusta sig

Jöns Nilsson
1886-1962

ute i det fria, och där hålles de skånska hembygdsfesterna.

I Svedala är det tågombyte igen, och denna gång styra vi kosan mot Ystad. Vi ankomma till Näsbyholms station, varifrån vi föres på skjutsar till Näsbygård, lydande under Näsbyholms gods. Godset äges av friherre **Blixon Fineeke**, som blott uppehåller sig här en kort tid på året. Mesta tiden tillbringar han i Danmark där han äger ännu större egendomar. Vid stationen stötte vi tillsammans med en annan grupp studieresande från Malmöhus län. Framme vid gården mötte oss förvaltare **Ankar-crona** i egen person, varefter vi fingo åka omkring på egendomen för att bese densamma.”

Den första dagen avslutades med kvällsmat och nattlogi på Skurups hotell. Sedan följer tre dagar med besök på olika gårdar bla: **Lars Olsson** i Åkarp, **Jöns Olsson** i Kabbarp, som var en 77-årig småbrukare. Vidare till Alnarps kungsgård där de blev guidade av agronom **Andersson**. De åkte till Skånska frökontorets förädlingsfält “Sorgenfri” invid Malmö. Där möttes de av direktör **Carl Persson** som demonstrerade odlingarna och förädlingarna. I villan Sorgenfri blev de bjudna på kaffe och cognac. En eftermiddag tillbringades på Weibullsholm utanför

Landskrona, där de blev djupt imponerade av den stora arealen av rotfruktsfrö. Färden gick därefter vidare till Säbyholm, Billesholms gruva och Ängelholm. Gården som besöktes i Ängelholm var ett småbruk som hette Johanneslund.

Reseberättelsen avslutas så här: "Snart passeras gränsen mellan Skåne och Halland och vad som där visade sig för våra ögon var inte som det skulle varit i vårt s.k. karga Halland, utan visade sig Halland vara ett andra Skåne, ty arbetet var lika långt framskridet. Här var grödor som voro fullt jämförliga med Skånes. Då slog hembygdskänslan stolt i bröstet över att vi ägde ett så bördigt och vackert landskap, för vilket vi inte behöva blygas, ej ens för Skåne. Omsider kommo vi till hembygden med en mera fast tro på utvecklingen och kulturmedlen, med ett mångfaldigt större hopp på framtiden, trötta men glada över vad vi sett och den kunskap vi samlat under denna korta men mångfaldiga Skånestudieresa."

Jöns Nilsson föddes den 13 januari 1886 i Getinge och dog den 22 februari 1962.

Jöns Nilsson är Lenas sambo Stefan Nilssons mormors far. Red. anm.

Har du märkt att detta nummer av Åsbo Släktblad innehåller fler sidor?

För att klara samma porto är alla sidorna utom omslaget tryckta i lite tunnare papper. Vad tycker du om detta? Hör gärna av dig till oss!

Nästa nummer av Åsbo Släktblad har Perstorp & Oderljunga som tema.

Vi tar tacksamt emot artiklar eller tips om intressanta personer vi kan intervjua.

Sten & Lena

NÅGRA BYORDNINGAR FRÅN N ÅSBO HÄRAD

AV GUNO HASKÅ

Byordningar är skrivna regler som har godkänts av häradsrätten. Guno Haskå berättar här om några byordningar från N Åsbo häradsrätt som han har hittat, varav flera inte tidigare varit upptagna i landsarkivets förteckning.

För att reglera bybornas rättigheter och framför allt skyldigheter i det skånska bondesamhället har det åtminstone sedan 1600-talet funnits skrivna regler. Dessa s.k. Byordningar skulle godkännas av häradsrätten. I en undersökning som genomfördes av **Poul Meyer** 1949 (se *Martin P:n Nilsson. V Göinge härads byordningar. V Göinge hembygdskommunens skriftserie. 1957.*) hade han bl.a. gått igenom Landsarkivets samlingar och funnit ca 250 byordningar från Kristianstad län varav 95 var från V. Göinge men endast en från Norra och åtta från Södra Åsbo härad.

Samfundet för folklivsforskning startade ett projekt för att trycka svenska byordningar. Tyvärr är den enda del som blev färdig den som behandlar V:a Göinge härad (*Erixon och Ljung: Sveriges byordningar Vol II:1. V Göinge Härad. 1955.*). Författarna uppger att de genom förnyade genomgångar av domböckerna hade hittat ytterligare ett antal. I de förteckningar som finns på Landsarkivet upptas endast ett fåtal från Södra och Norra Åsbo.

Under de senaste åren har jag läst ett stort antal protokoll och andra handlingar från N Åsbo häradsrätt. Jag har framför allt ägnat mig åt åren 1810-1845 där jag har gått igenom de flesta domböckerna. Bland många intressanta upptäckter jag gjort vill jag här visa några av de byordningar jag

hittat, varav flera inte tidigare varit upptagna i landsarkivets förteckning. Det går säkert fortfarande att hitta fler, såväl i domstolarnas handlingar som i arkiven hos kommuner, hembygdsföreningar, byagillen och hos privatpersoner. Det är viktigt att alla nya fynd anmäls till landsarkivet och att man där deponerar originalet eller en kopia. Det är givetvis också viktigt att fynden, liksom annat intressant material, anmäls i den släktforskartidning dit den aktuella handlingen geografiskt hör.

De flesta byordningarna gällde regler för när och hur åker och ängar fick beträdas, hur gårdsgårdarna skulle lagas, kreaturen skulle tjudras, skorstenarna skulle sotas, när byastämman skulle tillkallas och hur åldermannen skulle utses. Det förekommer också andra överenskommelser som kan hänföras hit. Jag lämnar exempel på hur Oderljunga å skulle rensas av de intelligande byarna och vem som skulle ansvara för bytjuren i Västrarp.

Orsaken till att byordningarna skulle godkännas av häradsrätten var att paragraferna inte fick ha vilken utformning som helst. Vissa äldre regler godkändes inte längre. Detta gällde inte minst hur böterna skulle erläggas och användas. I äldre tider betalades dessa ofta i form av drycker och då vanligen som öl. "Böterna" förtärdes sedan vid en byfest som ibland kunde få ett mer eller mindre våldsamt förlopp beroende på antalet bötfällda. Om inte senare byordningar innehöll en punkt om att böterna skulle användas för nyttiga ändamål gjorde ofta rätten ett tillägg i protokollet där man specificerade sådana krav.

Alla källhänvisningar i översikten nedan gäller Norra Åsbo Häradsrätts arkiv på Landsarkivet i Lund. (**Å Volym:akt**). Protokollen har signum **AI:a** och bilagorna till domboken signum **FI:a**. De senare är normalt inte bundna utan förvaras årsvis och lösa

i kartonger. De ligger inte alltid i nummerordning. Bilagorna utgörs till största delen av skrivelser, oftast protester, inför häradsrättens behandling av en inlämnad byordning.

Gråmanstorp Smålarp, Holm 1840 AI:a 248: 215

Byordningen omfattar 50 punkter och är den största jag påträffat. Den har publicerats i SkåneGenealogen 2004:1

Åby 1816 AI:a 177: Avhandlingsprotokoll N° 17

Även denna byordning är ovanligt stor - 23 punkter.

Oderljunga

I Perstorps kommunarkiv förvaras flera byordningar från Oderljunga vilka också finns som kopior i Landsarkivet (Byarkiv: Samlingsvolym 4). Jag har inte återfunnit några av byordningarna i häradsrättens protokoll eller bilagor men däremot något beslut om godkännande.

Kåshässle, Toarp och Söndrahult 24 augusti 1779

Innehåller endast 2 punkter. Avskrift nedan.

Harholma, Hägnaden, Troedsberga och Kåshässle

5 februari 1780 Innehåller 10 punkter.

Kåshässle 1780 AI:a 68: 79

Detta är ett beslut från den 25 februari 1780 där den inlämnade byordningen ovan från Kåshässle och "nästgränsande grannar" godkänns. Det finns också ett intyg att byordningen lämnats in till rätten.

Hägnaden och Kåshässle 25 mars 1834

Innehåller 10 punkter. Benämns som "Utdrag af Byordningen uprättad den 25 Marti 1834"

Kåshässle och Kåshässlebygget 2 april 1836

Detta är en handling där byborna kom överens om "att efterlefwa till alla delar, hålla och till Pricka fullgöra den gamla byordningen af den 5:te februari 1780".

PerstorpSpjutseröd 1823 AI:a 197: 114

Byordningen innehåller 22 punkter.

Rya (Riseberga?) Västrarp 1815 AI:a 175:

Avhandlingsprotokoll N° 13

Detta är ingen vanlig byordning utan en överenskommelse om hur ansvaret för bytjuren skall skifta mellan byns bönder. Den var skrevs redan 1792 men lämnades inte in till häradsrätten förrän 1815. Det framgår inte av handlingen vilken socken det gäller. Avskrift nedan.

ÖrkelljungaTurabygget, Ekholm, 1779 FI:a 100

V Ringarp, Ö och V Spång, Örkelljunga

I kartongen för 1779 års bilagor finns handlingar som rör byordningar för flera byar i Örkelljunga. De flesta är protestbrev och den enda byordningen är den för Örkelljunga och Turabygget med 17 punkter. Avskrift nedan av brevet som gäller för Ekholm och V Ringarp.

Florshult och Mattarp 1812 AI:a 166:

Avhandlingsprotokoll N° 17

Byordningen innehåller 16 punkter och har i stort sett samma utformning som den för Örkelljunga och Turabygget. Avskrift nedan.

Ö och V Tockarp 1823 AI:a 197: 103

Byordningen som innehåller 12 punkter fastställdes med följande förbehåll "...dock ware aldeles förbudt att de

deruti stadgade böter till drycker eller brännvin använda, eller wid utsatta samqwäm dem gemensamt förtära; utan böra dessa antingen socknens fattige til godo komma, eller och användas till ngt nyttigt samfäldte sak för hela Byen."

ÖssjöLönhässle 1780 AI:a 68: 5

Byordningen innehåller 12 punkter.

Här följer nu några avskrifter

Kåshässle, Toarp och Söndrahult 1789

Åhr 1779 den 24 augusti wid samlingen uti Kåshäsle bygge, rörande byordnings uprättande samtliga angränsade grannar imellan, blef öfwerens kommitt emellan Kåshäsle åboar på ena Sidan, och Toarps samt Söndrahult åboar, å andra sidan.

1^{mo}At som Oderliunga åå gör en skillnads råsträng dem emellan, alt ifrån Toaps siö, Neder åt Munka gjär, och som samma åå, sedan därför blifwitt upräsad kan giöra fult frid, dem emellan, alt så är beslutitt at som desse tränne heman utgiöra 2 3/4 hemmantal, det och hwarie fierdendels hemman utgiöras ett manbart dagswerke til denna åås uprensande, til däss denna uprensning blifwer fullbordat, och i fall något ställe skulle finnas, sedan upräsningen skiedt som då icke kan fullfreda från bägge sidor så åligger dem efter deras hemmantal, med påkar [en rads textförlust pga veck i originalet] hvilken freding länge ständigt uti fult stånd underhållas, wid et utsatt wite af Twå skilling Specie för hwarie ås som efter tilsägelse af grannarne icke gienast upstängas så wida wäderlek och wattengång icke gör stängningen omöielig, Blifwer åås och stängsel längre nederliggande och ej upstängde plickta för hvarje dag och hvarie åås Twå Skill Specie

2^{do}Och på dät dästö alwarsammare måtte handhafwas hwad nu är beslutitt, Så skall åldermannen wara förbunden, med en tillkallad granne, desse böter gienast utmäta, och de utmäta waror efter fiorton dagars förlopp försälia, i fal samma inom den tid dät icke utlöper; och Begynnes med åldermans förwaltningen på N° 1 Kåshässle som sedan årligen förflyttas Nummer efter Nummer desse 3^{ne} byar emellan, och så wara öfwerens kommit och beslutitt, intygar ut Supra Måns Pålsson, Bengt B Tufwasson, Anders Pehrsson, Nils NP Pålsson, Swen Olsson desse i Toarp. Bengt BH Hinricsson Lars L Persson, Söndrahult. Sven X Andersson, Nils S Swensson, Asser Svensson, Kåshässle

Västrarp 1792

Samma Dag [25/10 1815] Ingafs en så lydande handling: Undertecknade Byemän i Västrarp äro i vänlighet öfwerenskommit, att som för en By är nöwdändigt att en Tjur hålles; altså skall ock nedanstående förbindelse af oss i följande ordning hållas och efterlefvas nemligen

1^ohåller Bengt Nilsson detta år till Michaeli.

2^oAnders Olsson håller och sedan Tjuren 2 år näst derefter.

3^oÅboerne Lars Persson, Sven Andersson och Bengt Tufvesson fyra år näst efter.

4^oPer Pålsson ett år derefter.

Denna förbindelse skall af oss undertecknade oryggeligen hållas och efterlefvas och skall den af oss, som däremot bryter vara förfallen till Två R^{dt} Specie böter, hvilket af åldermannen med 2^{ne} andre män genast utpantas och tillhöra Bylaget eller så kallad Bye Cassan, stadfästas med våra namn och Bo märke i witnens närvaro af Vestrarp den 16 April 1792.

Bengt B Nilsson, Anders A Olsson, Lars L Persson, Sven S Andersson, Bengt B Tufvesson och Per P Pålsson

Ekholm och Västra Ringarp 1779

Som Ekholms och Västra Ringarps åboar wjd sidstledne Sommar Ting giordt Protest emot then af oss uprättade och till stadfästelse ingifne Byordning, ock med till detta Ting låtit oss instämma för thett wi icke skolat wilja med them ingå förening om ordningen våra byar emellan.

Wi hafwa aldrig nekat att ingå med them den ordning som ett Byelag till freds hållande emellan bort wara utan äro ganska nöjda om en freds och afwrads dag på våra inägor, men giöra endast dett förbehåll att hwar By bör nötja sitt Sommar mulbete. At för then som theremot bryter ock släpper på den andres utägor som ej samfalte äro måtte blifwa utfäst ett wite af En R^{de} Specie för litet och stort Creatur.

Skulle the ej finna sig härpå nöjde så anhålla wj ödmiukast att respectiwe domstohlen Gunst Rättwist tackes förordna någon som uprättar By ordning oss emellan.

I afwagtan af ett Gunst Rättwist utslag. Framhårdar med wördnad

Wälborne Herr Häradshöfding

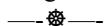
Samt

Wällofl. Norra Åsbo Härad's Tings Rätt

Örkelljunga d 11te October 1779 Miukaste tjänare

David BrandtJohan Köping

Olof BengtssonJohannes Bengtsson

Byordning Mattarp och Florshult 1812

Med anhållan om fastställelse inlämnas till Härad's Rätten en så lydande Byordning:

För att ernå en ren och ordentelig fred öfwer den wälsignelse af Säd och Gräs som den Högste Guden oss årligen tilldelar, hafwa wi underskrifne Mattarps och Florhults hemmansåboer i dag efter enhälligt samråd och öfwerenskommelse ingådt och afslutadt följande puncter.

1^oBör hwar och en likmätigt Lag och Kongl. Förordningen hafwa sine Swin kreatur ringade från den tiden kjäle går ut jorden till den tiden samma åter går i jorden. Brister någon härutinnan plikte den brottslige för hwarje oringadt Swin första g[ången] 1 sk. sedan dubbelt och betalar dessutom skadan som timad är.

2^oalla Led eller Grindar och Gärdesgårdar skola wara opplykte till den 5 April: Hwilken som då icke förswarligen oplykt plikte 1 sk. för hwarje famn, för ogildt Led 2 sk. och bättra det obotliga ful[igt]t upp eller pligte dubbelt och rätta det lika ful[igt]t upp.

3^oNär Gärdesgårdarne således äro opplykte skall hållas fred i wången för alla Kreatur – Eho som sedan nödsakas hafwa något inne [?], bör sådant skje på egna ägor, eller plikta för kreatur som fins på annors ägor, för hästar 40 sk. för Swin, Får eller andra små kreatur 2 sk. Kommer det andra gången plikte dubbelt.

4^oAlla Gärdesgårdar, Led och stänge skola wara uti fullkomligt stånd satta till den 15 Maji. Brister någon deruti, plikte den brottslige för hwarje sådan Gärdesgård, Grind eller stänge 2 sk. och rätta upp det straxt eller plikte dubbelt.

5^oFins någon hafwa owane fulle [=som gärna går över stängsel] Kreatur, tillsäges af Åldermannen att det genast häkta det samma. Gitter [=förmår] han det icke, plikte för hwart kreatur första gången 2 sk. och sedan dubbelt samt betala skadan.

6^oEn ålderman skall tillsättjas hwarom skall lottas första gången. Sedan skall det gå i rätt omgång och får ingen sig derför wägra efter som Lotten tillfaller, och skall det wara åldermannens skyldighet noga efterse att detta till alla delar delar blifwer efterlefwat. Äfwen skall åldermannen wara skyldig intaga och i hus hålla hwar kreatur som fins göra ofred när han derom blifwer tillsagd eller sjelf det ser – försummar han detta plikte 2 sk. och likafullt den brottslige.

7^oÅldermannen skall tillsättas den dag Gården skola granskas, och skall så wäl den af- som tillträdande i Byemännens närwaro granska Gården och Grindar – äfwenledes åligger det åldermannen att tillsäga Byemännen 8 dagar förut innan gården komma att undergå Laga granskning.

8^oÅldermannen kallar en af de andre till sig och utpantar hwar Böter som är tillfallit. Om panten icke löses inom 14 dagar, anställles Laga försälgning utan vidare Lagsökning.

9^oIngen, eho han wara må, understår sig att bruka owett [h]jeller emot åldermannen – den som detta gör plikte första gången 16 sk., andra gången dubbelt.

10^oAlla desse Böter skola tillfalla 1/3delen Socknens fattige och de öfrige 2/3delarna hela Byalaget.

11^oInnan åldermannen från sin Sysla afträder bör han wisa redo och räkning för det förflutna årets böter och hwartill de blifwit använde.

12^oIngen understår sig att lägga wäg öfwer en annor Mans åcker eller äng med folk eller kreatur – fins någon att slå öfwer utstakat märke – Bryter någon häremot plikte 16 sk. och andra gången dubbelt.

13^oEj må någon understå sig insläppa kreatur på afradsbete för än de tilltalt åldermannen och äro ense – Eho de gör plikte första första gången 40 sk. och sedan dubbelt; härmed anmärkes att wi äro alle ense uti afraden [=återväxten] hwar å sina egna ägor, den 18 Aug. inhilla [=tjudra] ett par hästar, hwarom åldermannen först tillsäges – Hillar någon hästar å andras ägor, plikte första gången 24 sk. och sedan dubbelt.

14^oUnderstår sig någon emottaga främmande kreatur på af[raden] för än wi äro alla ense derom; gör det någon plikte första gången 40 sk. och sedan dubbelt.

15^oEnär Grödan är inbärgad får ingen insläppa kreatur förrän åldermannen derom underrättas och alla äro ense derom. Hwem som häremot Bryter plikte första gången 28 sk. och andra dubbelt.

16^oOm wäderleken det medgifwer och grödan kan inbärgas äro wi ense, att rätta ... givningsdagen skall blifwa den 15de September.

Alla föreskrifne puncter skola af oss och våra Efterkommander nu och framdeles hållas och obrottsligen efterlefwas; hwilket alt försäkras under stadfästelse af egenhändige Namn och Wanlige Bomärken.

Florshult den 24 October 1812

Bengt B PerssonPehr Nilsson

Anders A NilssonNils E Ericsson

Florshults åboer

Hindrich SchenkOla Nilsson

Mattarps åboer

JULÖPPET HUS

Det är naturligtvis fel att under en sådan överskrift skriva något som avslutade 2003 års aktiviteter. Vi fick inte med denna aktivitet i föregående nummer av Åsbo Släktblad.

2003 avslutades som vanligt med Julöppet hus, den 4 december. Vi som var där fick tränga ihop oss i den lilla salen, vid sidan om den vanliga stora på nedre botten på 47: an vi trakterades sedvanligt med kaffe, glögg och pepparkakor. **Tack Inger och Lena!**

Alf Fors

Foto: Sten Svensson

Till föredragshållare hade engagerats **Alf Fors**, som berättade om livet i Färingtofta på 1920-talet. Ledtråden genom föredraget var Alfs mors uppsatsbok.

Sten

ÅRSMÖTET

Barbro och dräktforskare Siv Nilsson

Foto: Sten Svensson

Vårt årsmöte avverkades lördagen den 14 februari 2004 på 47: an. Vi var ungefär 50 personer, och vi fick även detta år se och höra **Sten Svensson** som årsmötesordförande och **Bodil Svensson** som dito sekreterare.

Under årsmötet behandlades de sedvanliga årsmötespunkterna, och på personvalen blev det omval rakt igenom. Vi är ungefär lika många medlemmar i år som i fjor, d.v.s. 275 personer, och medlemsavgiften för 2005 blir densamma, d.v.s. 100: - och för familjemedlem 40:-.

Den ekonomiska rapporten säger att styrelsen sköter sig bra.

Ingående balans per 2003-01-01. 106 306:69

Årets resultat (2003) - 6 195:81

Utgående balans per 2003.12.31 100 110:88.

Till avslutande "underhållning" på årsmötet hade inbjudits dräktforskare **Siv Nilsson**, som visade och berättade om Skånska Häradsdräkter. Redaktionen för denna publikation tackar Styrelsen för ett bra samarbete under 2003 och önskar dem lycka till under 2004.

Sten

KYRKOBOKSLATIN

Bengt-Arne Ivarsson besökte oss onsdagen den 17 mars på 47:an för att förkovra oss i latinets okända värld (åtminstone för undertecknad).

Bengt-Arne beskrev sig själv som matematikern, som blev präst och aktiv släktforskare.

Vi 45 "språkintresserade" som var där, erhöll en liten ordlista. Denna lista var indelad efter var i kyrkoböckerna, man kan finna de upptagna latinska orden. Bra...

På detta medlemsmöte godkändes de på årsmötet föreslagna stadgeändringarna. Vilket gör att dessa stadgar numera är gällande.

Sten

Bengt-Arne Ivarsson tackas av Barbro Andréll

Foto: Sten Svensson

SGF - SKÅNES GENEALOGISKA FÖRBUND

ORDFÖRANDEKONFERENS I KLIPPAN

Två gånger om året träffas ordföranden i de skånska släktforskarföreningarna.

Lördagen den 10 januari var det Åsbo Släkt- och Folklivsforskarens tur att vara värd.

Sven Horndahl
Foto: Lena RE

SGFs ordförande **Sven Horndahl** hade lyckats få hit både **Ted Rosvall** ordf. i Sveriges Släktforskarförbund och **Jan Dahlin**, 1:e arkivarie på Landsarkivet i Lund.

Ted Rosvall, för övrigt med anor i Göingebygden, informerade deltagarna om både små och stora nyheter.

Förbundets hemsida "**Rötter**" (www.genealogi.se) har i januari 2004 haft över 6 miljoner besök. Ibland kan diskussionerna på populära "**Anbytarforum**" vara väl så heta, - för heta enligt Ted.

"**Rötter**" bör förändras i upplägget, bl.a. att det klart framgår att:

- Det är en hemsida för släktforskare
- Lätt att se de möjligheter som finns att söka uppgifter.
- Det nya med Emigrantforum med möjligheter att göra efterlysningar även med foto.

Den populära CD-skivan "**Sveriges befolkning 1890**" har redan efterföljare på gång. Nämligen "**Sveriges befolkning 1900**", vilken beräknas vara klar hösten 2005.

Ted Rosvall hade också en del beska kommentarer till **SVAR** (Svensk arkivinformation), beträffande deras

prispolitik. En skrivelse skall sammanställas och skickas iväg, och kopia kommer att sändas till samtliga bibliotek.

Till glädje för de av oss, som inte lyckats få tag i C.M.Rosenberg "GEOGRAFISKT-STATISTISKT HANDLEXIKON ÖFVER SVE-RIGE", meddelade Ted Rosvall att ett nytryck kommer förhoppningsvis under detta år.

Jan Dahlin från Landsarkivet
Foto: Lena RE

På eftermiddagen informerade **Jan Dahlin**, chefen för Landsarkivet i Lund, om vad som händer inom deras verksamhetsområde.

Årets verksamhet präglas mycket av besparingar som dels beror på minskade anslag och dels på att de var lite för optimistiska. Jan Dahlin anser att jämfört med andra landsarkiv får de relativt sett ett för litet anslag. Detta anser han beror på att de tidigare har varit så duktiga på att skaffa andra finansiärer, men att det är svårare nu. Han var mycket tacksam för en donation på 600.000 kr som de nyligen hade fått av en släktforskare. Dessa pengar ska bl.a. användas för att föra in ett antal poster i DDSS. Förhoppningsvis sker detta under året.

Problemen som ibland uppstår när man söker på DDSS:s hemsida beror på att servern blir full, men en ny programvara ska förhoppningsvis avhjälpa detta.

Som en besparingsåtgärd flyttades alla mikrokorten till Gastelyckan mellan jul och nyår. Positivt med detta är bl.a. att det kommer att finnas fler datorer tillgängliga och som bl.a. kan användas för att söka på Genline, Microscan?

För att kompensera problem som uppstår när material finns på två ställen, Dalbyvägen och Gastelyckan, så öppnas en "het linje" mellan dessa platser. Det kommer att finnas en person som direkt kan titta i originalet om mikrokorten är svårlästa.

På Dalbyvägen kommer det att bli bättre utrymme för att forska i originalhandlingar. Man kommer även att flytta ner delar av biblioteket som fått flytta upp när antal kortläsarna ökade och de tog plats.

Öppettiderna kommer att minska tills budgeten åter är i balans.

Adresskalendrarna kommer att göras på CD detta året, vilket kommer att göra det mycket lättare speciellt om man söker personer inom städerna.

NAD, den Nationella Arkivdatabasen, kommer att förbättras mycket under året så att man får en bättre överblick över vad som finns och var det finns.

Ett förslag på ett nytt projekt som Jan Dahlin var mycket intresserad av innebär att man ska gå igenom domböckerna och göra en databas över alla faderskapsmålen. Det kommer att ta flera år, men eftersom dessa målen är utspridda i böckerna är det svårt för den enskilda forskaren att hitta fakta om barnets far.

Jan Dahlin tycker även att "**Namn åt de döda**" är ett bra projekt som kommer att göra stor nytta.

Ett nytt projekt för att i första hand registrera personer som åkt över Östersjön mellan Ystad och Stralsund och senare även över hela Östersjön har man planer på.

Sten & Lena

**”RYTTMÄSTAREN PÅ BJÄRHUS
– ETT INTRESSANT
LEVNADSÖDE”**

Torsdagen den 15 april höll f.d. redaktionschefen på Sydsvenskan, **Nils Ivar Ivarsson** en mycket intressant föreläsning. Det handlade om hans anfader, ryttmästare **Nils Jöran Eek** som bodde på Bjärhus i Vedby socken åren 1750-55.

Nils Jöran Eek föddes 1684 på Ösel och hette då **Niklas Jürgen Eek** (han byter namn flera gånger). Hans far, **Nikolaus Mattias Eek** var balttysk och hans mor var svenska och hette **Katarina Unonia**. Fadern hade mycket bra kontakt med svenskarna som innehade Ösel på den tiden.

Nils Ivar berättade om att redan som sextonåring gick Niklas Jürgen Eek in i en bataljon och året efter blev han tillfångatagen av ryssarna i ett slag.

Vi fick även reda på en del om Niklas Jürgen Eeks brödrars öden och äventyr. Brodern **Karl Johan** kom till Sverige och försvarade Vaxholm så

Nils Ivar Ivarsson

Foto: Lena Ringbrant Ekelund

bra mot ryssarna att han blev adlad och fick namnet **Ekesparre**. Två bröder stannade på Ösel och klarade sig bra där.

År 1722 dyker Niklas Jürgen Eek upp hos brodern i Stockholm och senare blir han sekundlöjtnant och placeras i Norra Skånska regementet. Nu kallas han löjtnant **Nikolaus Eek**. Han gifter sig vid 48 års ålder med **Cecilia Cederberg** i Kvidinge kyrka. Hon får en son, **Niklas Mattias Eek**

och dör strax där efter. Då gifter han om sig med **Annika Qviding** och hon får tre barn; **Hans Adolf** (anfader till Nils Ivar), **Cecilia** och **Kristina**.

Efter det att Nikolaus har fått ryttmästareavsked flyttar han till Wrams Gunnarstorp där **Caspar Berch** var godsägare. Även denne var från Ösel, hade varit karolin och blivit adlad.

Runt 1750 flyttar familjen till Bjärhus eller Bjärehus som det kallades då. Nu kallar han sig **Nils Jöran Eek** och han avlider redan 1755.

Hans döttrar Cecilia och Kristina Eek gifter sig båda i Marnarp. Cecilia med **Jöns Håkansson** och Kristina med korpral **Nils Bergström**.

Nils Ivar hade mycket att berätta och han nämnde att han hade varit ute i Bjärhus för att titta, men då hade ingen av de nuvarande ägarna varit hemma. De kom däremot till föreläsningen och efteråt blev det intressanta diskussioner dem emellan.

I förbifarten nämnde Nils Ivar att hans **moster Hulda** hade varit lärare i Vedby och att flera av de närvarande hade varit hennes elever.

Lena

NAMN ÅT DE DÖDA

Ett arbetskrävande arbete är nu slutfört. Inte mindre än 8000 poster i 13 församlingar är vår förenings bidrag till den nya upplagan av CD-skivan ”Sveriges Dödbok”. Enligt planerna skall denna skiva ligga klar hösten 2004. Men med tanke på att bara 75 % av alla församlingsposter adopterats vid mitten av mars detta år, skall vi kanske inte bli förvånade om det blir en liten försening.

Våra registrerare fick en välförtjänt eloge på årsmötet för den otroligt fina insatsen, som har pågått i mer än 2 år. TACK alla ni som har gjort ett fantastiskt arbete.

Följande personer har svarat för arbetet i dessa församlingar:

Maj-Britt Martinsson, Gun Jönsson	RISEBERGA & FÄRINGTOFTA
Lars-Eric Jönsson & Bengt O Bengtsson	VÄSTRA SÖNNARSLÖV
Hjördis Nilsson	VEDBY
Stina Nilsson & Rose-Marie Ekberg	KLIPPAN
Birgit Nilsson & Hjördis Nilsson	ODERLJUNGA
Stina Nilsson & Barbro Andréll	PERSTORP
Kerstin Persson	FAGERHULT
Lennart Olsson, Stina Nilsson & Barbro Andréll	KVIDINGE
Stina Nilsson & Rose-Marie Ekberg	BJÖRNEKULLA
Stina Nilsson & Barbro Andréll	VÄSTRA BROBY
Barbro Andréll	ÖSTRA LJUNGBY & KÄLLNA
Barbro Andréll	STENESTAD

NYTT FRÅN ARKIVET

- **Gravstensinventering Vedby kyrkogård.** 5 pärmar.
- Häfte med tidningen **Poststationsföreståndare**.
- **Jordrevningsprotokoll och Skattelängder** från 1671. Skänkt av Gunnel Ling.
- **Byarna i V Sönnarslöv,** 5 pärmar. Dokumentation av folket i V Sönnarslöv.
- **Pestens gåta,** bok av Bodil E Persson.
- **Handskrifter med kulturhistoria** av Margareta Grafström.

”SOCKENFADDRAR”

Styrelsen och Tidningsredaktionen har funderat på hur vi skulle kunna få fram de dolda kunskaperna, som vi är övertygade om att Ni medlemmar sitter inne med.

Ett sätt är kanske att varje socken får en ”fadder”, som antingen vet en hel del om ”sin” socken, eller vet någon annan, som har kunskaper, som är av intresse för oss andra i vår förening.

Det är inte nödvändigt att denna ”fadder” själv skriver ner sin berättelse. Personen i fråga kan kanske berätta den för någon av oss på redaktionen, eller tipsa oss om någon i socknen, som har en intressant historia, lämplig att bli en artikel i vår tidning.

Alltså ... ingen falsk blygsamhet nu! Ni som känner till en sockens historia och innevånare, eller vet någon som gör det, ring, skriv eller ”mejla” till någon av oss på redaktionen, så kontakter vi denna möjliga ”fadder”, så får vi se om detta kan medföra att vår tidning blir ännu intressantare.

Redaktionen Lena och Sten

EFTERLYSNING

Undertecknad är intresserad av gårdsuppgifter angående gårdarna Humlarp 2 och 3 samt Heminge 2 och 6 i Ausås under 1800-talet. Dessutom har jag anor från en 101-årig kvinna -Cecilia Löfgren f. Pehrsdotter som föddes 1843 på Welleröds? gård i Björnekulla och sedermera arbetade som mejerska på Spannarps gård. Hennes make Pehr Löfgren dog redan 1883 - troligen i någon olycka. Finns det kanske tidningsnotiser härom; vart vänder jag mig? Pehr Löfgren lär ha varit smed på en gård som hette Sjunnagård? i Strövelstorp.

Finns det ev. kartor och litteratur att köpa om området?

Har er förening kanske utflykter o.dy. inom området och till olika gårdar?

Jag bor i Mölndal och brukar besöka Åstorp med närområde varje vår och sommar och det vore trevligt att ha ett mål -hembygdsgård/museum - att besöka.

Med vänlig hälsning

Johnny Månsson

johnny.mansson@tele.se

Vid denna tidningens ankomst har säkert många av er konstaterat att hemsidan fått ännu en ny funktion, nämligen “Åsbo Släkt & Folklivsforskarens Fotoidentifikation” framöver kallat ”Foto-Id”.

Här har ni som är medlemmar på hemsidan möjligheten att skicka in fotografier för identifikation, samt hjälpa andra och identifiera deras fotografier. Detta skall inte förväxlas med bildarkivet då detta innehåller andra funktioner och har ett annat syfte. Syftet med Foto-Id är att ge Er möjlighet att få hjälp med identifikation av personer, byggnader m.m. på fotografier som ni har undanstoppat i diverse gömmor. Detta sker via föreningens hemsida för att nå ut till så många som möjligt som kan sitta inne med ett svar. Självklart har fotografierna någon anknytning till Er forskning.

Det hela är mycket enkelt.

1. Klicka på länken för “Foto-id”.

2. Välj “Ladda upp bild”.

[Här kommer bild 1]

3. Välj i vilket “album” du tycker passar för bilden.

4. Välj vilken bild du vill ladda upp (tryck på “öppna” och leta dig fram till var du har sparat din bild och välj den).

5. Skriv in en bildtitel.

6. Skriv in en kort beskrivning av bilden, t.ex. uppgifter om bilden som kan vara till hjälp för identifieringen.

7. Skriv in nyckelord om bilden, t.ex. om den visar en smed som skor en häst, skriv då “smed häst” i nyckelordsrutan.

8. Nu är det klart och du kan klicka på “Ladda upp bild”

!!! Observera, bilden får max vara 200 kb stor, detta för att det inte skall bli alldeles för ohandterbart för oss.

Har ni problem med att göra bilden av rätt storlek eller upplösning (antal pixlar/tum), är ni välkomna att skicka in den till oss på adressen webmaster@aasbo-gen.com så löser vi det till Er. Glöm inte att även skriva de uppgifter som finns under punkterna 5 & 6 ovan.

Det kan dröja 1-2 dagar innan bilden kommer på plats, då webmaster först skall godkänna den innan den visas för alla. Har Ni flera bilder är det bara att göra om proceduren.

Sedan är det bara att lugnt luta sig tillbaka och vänta på att någon kan identifiera bilden åt dig.

Nya poster i våra register

Vårt bouppteckningsregister innehåller vid denna artikels författande nu åren 1901-1940 och kommer regelbundet att uppdateras fram till 1975.

Vi har även lagt ut gravstensregister för Riseberga, Färingtofta, Vedby och V. Sönnarslöv.

Vi vill också påminna om rekonstruktionen av Vedby och Gråmanstorp församlings kyrkoarkiv. Har ni i Er forskning hittat personer, med anknytning till Vedby eller Gråmanstorp församling födda före 1781, kan Ni lämna era uppgifter på hemsidan under “Brända böcker”. Det kan vara i en in-utflyttningslängd, i en vigselbok, dödbok, dombok, generalmönsterrulla eller i en husförhörslängd m.m. Alla uppgifter är av intresse.

Än en gång, tänk på att det är VI ALLA som ”gör” föreningens hemsida levande och till en spännande och trevlig mötesplats, vi tar fortfarande gärna emot mer material för publicering på hemsidan.

Mera om hemsidan: I skrivande stund kan vi stolt meddela att resultatet av denna omgångens undersökning visar att 93,3% har hittat något för sin forskning.

Webmaster

PROGRAM FÖR HÖSTEN 2004

ÅSBO SLÄKT- OCH FOLKLIVSFORSKARE

SÖNDAG 12/9

VI ÅKER TILL KYRKHULT

20 platser är bokade för vår förening denna söndag och som tidigare gäller ”förste man till kvarn....”
Anmälan till Barbro Andréll tel: 0435/147 34 eller
e-post: barbro@asbo-gen.com

LÖRDAG 9/10

SLÄKTFORSKARDAG PÅ STUDIEGÅRDEN 47:AN

Vår traditionella Släktforskardag på Studiegården 47:an (adr. Storgatan 47 Klippan) med anbyte, utställningar, materialförsäljning och möjlighet att söka i olika databaser.
Tema för dagen är *Våra Kyrkor och Kyrkogårdar*
Se separat inbjudan

ONSDAG 17/11 19.00

KLIPPANS PAPPERSBRUK

Vi får ett unikt tillfälle att besöka arkivet vid Klippans Pappersbruk under *Nils Claessons* ledning. Passa på tillfället att komma till arkivet som annars inte är öppet för allmänheten.
Vi samlas 19.00 utanför huvudingången till bruket.

ONSDAG 1/12 19.00

JULÖPPETHUS och BERÄTTARAFTON.

Studiegården 47:an
Storgatan 47, Klippan

Vi träffas och trivs med glögg, pepparkakor och julkaffe och för berättartraditionen vidare.
Om Du har något roligt, intressant eller ovanligt i Din forskning som Du vill berätta för oss andra om, slå en signal till Barbro (tel: 0435/14734) för planering av kvällens innehåll.
Vi inbjuder också traditionsenligt en gästberättare.

ÖPPET HUS i föreningslokalen

Udda vecka: Måndag 10.00-16.00 och Fredag 13.00-16.00
(OBS ej 5/11)

Sista Lördagen i månaden (sept-nov) 10.00-16.00

1:A ADVENT 28/11

Studiegården 47:an
Storgatan 47, Klippan

SKYLTSÖNDAGEN från 13.00. Glögg o pepparkakor, film/bilder från gamla Klippan, bildspel med Skånes kyrkor, utställningar, lotterier mm.

VÄL MÖTT !!